

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Allami kabaré.

Valamikor, Scphokles és Aischylos korában, koturnusban és tógában ötezer néző előtt szavaltak el tragédiákat, a melyekben istenek és hősök dolgairól esett szó. Az ó-görög tragédiától a bonbonniére-kabaréig mindenesetre hosszú ut vezetett és ez ut jobb és baloldalán csak olyan vidékek kerülhettek el, amelyeknek népe mindig jól érezte magát amaz ut mellett. Merthogy azt az utat, akár egyenesen, akár görbén haladt, a mentén lakó népek vágják, építették.

A magyar nemzetgyűlés is más vala hajdan, Rákoson és Szeren, mint amilyen ma az olasz márvánnyal bélelt, huszmillió dunaparti palotában. Rákostól, a Duna jegén, a pozsonyi diétákn és a debreceni nagytemplomon keresztül is hosszú, cikornyós, görbe ut vezetett, fantasztikus kanyarodásokkal, vissza a dunapartra.

Talán görögnyösebb volt a beszéd a nemesek gyűlésein s csak azért nem tévelyedtek el a ttes Karok és Rendek a házszabályok hináros utvesztőiben, mert nem valának házszabályok, — de sennyi bizonyos, hogy akár beszéltek, akár a kardjukra ütöttek, esetleg »cseleked-

tek«, becsülettel és komolyan viselkedtek. Ámbár akkor se szólt mindenkiből az őszinteség, mivelhogy a tisztalelkű és tisztakezü ember régen se volt nagy bőséggel a szép magyar hazában, — azonban egyet nem lehet eltagadnunk a régi jó országos gyűlésektől: a komolyságot.

És ezzel el is jutottunk a mi állami, vagy ha jobban tetszik, nemzeti kabarénk kupolás házikójához.

A kabaré tudvalevőleg abban különbözik a színháztól, hogy minden úgy történik benne, mintha éppen most találnák ki. És abban különbözik a zengerajtól, hogy a komoly művészet muzsája lejt benne lenge fátyoltáncot.

Ezért nevezzük mi kabarénak a dunaparti márványcsarnokot. Előre őszszetanult, elpróbázott darabok adódnak ott; és ha nem is a komoly művészet fölmentjei — óh, nem! — de annál komolyabb kérdések: népmilliók sorsa, érdekei, nemzetünk jövője szerepel a színjátszók darabjaiban. Állami, drága, nehezen kiizzadt pénzekből épült és áll fenn a játékszin; és talán éppen ezért, mert állami pénzen tartják, oly gyalázatosan rossz benne az előadás.

A huszmilliónyi publikum, akinek

a bőrre megy a játék, nehéz gondok közt, elszorult szívvel és visszafojtott lélekzettel lesi, várja, mit és hogyan adnak drága színészeink.

A keze tapsra készen. A szeme szögletében csak a végszóra les a kitörésre készülő öröm, az ajka nyitva, hogy éljelent, hozsánnát kiáltson. És. És. Az aranyos szinpadon rosszul megy a játék. — Siralmasak a programmszámok és cudarul gyöngén játszanak a szereplők.

Kérem, tekintetes Karok és Rendek, azaz hogy nagyságos, méltóságos és kegyelmes színjátszó urak, nem jól megy a játék. Lehet, a szerző, a rendező intenciói jók, a darabok célja nemes, üdvös, de a kész darabok és az előadás borzasztóan rosszak. Nem érnek egy lyukas libertást se.

Mert hát ami azon a drága szinpadon élénk adódik, az, kevéske kivétellel, mind nagyon silány fércmű. Olyan valamik, ami nem kell se az urnak, se a cigánynak, amivel valósággal labdarugást játszanak és hogy a végin mégis »jó« és hogy taps jár ki érte a szerzőnek és a szereplőnek, annak oka minden egyéb, csak éppen a megérdemelt siker és elismerés nem.

Nyakkendő ujdonságok Feketénél.

Az ut végén.

Abból a huszonnégy, életet ismerni vágyó diákból, kik egyszerre hagyták el — kezökben érettségi bizonyítvánnyal — az iskola padjait, az ötven éves találkozóra keltő jött el.

Gyönyörű augusztusi délelőt volt.

A sárga napsugarak rádóbták magukat az ócska katolikus iskola homlokzatára s incselkedni kezdtek a homlokzaton lévő betűkkel. A betűket nagyon régen vészték oda, a mester dédunokái is a sirban pihennek már . . .

Lapos, szinte esetlen épület volt a gimnázium. Mégis úgy kiemelkedett az újabb kor szülőttei, a modern izlést eláruló nagy házak közül. Valami csodálatos érzés volt az, amit a nézőre gyakorolt. Ugy volt ezzel a nagy, kiérdemesült házzal az ember, mint az elhervadt, elsárgult emlékekkel, melyet — bár száz ujat kapott — mégsem dobna el . . .

Csendes volt az egész épület. A más-kor népes udvaron most csak apró, félnék madarak örültek a meleg nyári reggelnek.

. . . A nagy utcai kaput kinyitotta valaki s öreges, gyenge léptekkel végighaladt az udvaron . . . Minden harmadik-negyedik lépésnél meg-meg állt és körültekintett.

Szürke verebek röpöttek fel lábai elől.

Olyan csodálatos vendég volt ez. Ugy érdekelte minden. A nagy fa, a kerítés, a

kis udvar, hol a munka napjain a gyerekek szoktak egy-egy félóracsát játszani . . .

Alig egy pár perc múlva ismét jött egy vendég. Ez is éppen úgy tett, mint az első. Megüdött, hogy senki sincs itt, de azért ment tovább.

Az első ekkor már a köpadon ült. Nagy tarka zsebkendővel törölte kopasz fejről az izzadáscseppeket.

Midőn észrevették egymást, szinte megdöbentek. Az arcukon látszik, hogy meg akarják egymást szólítani.

Végre felkiáltott az egyik:

— Ha nem tévedek, te is . . .

— Igen, én is . . . Az ötven éves találkozóra jöttem . . .

Kezet szorítottak.

Ebben a kézszorításban benne volt a kíváncsiság, a kérdés, a kölcsönös bámulat. Alig ismerték meg egymást. Mikor mindkettő megmondta a nevét, hihetetlenül néztek egymásra.

— Hogyan? te voltál az . . .

— Én bizony, kedves pajtásom. Ugye nagyon megváltoztam?

De te is megváltoztál . . . nem fukarkodt velünk a sors, belől is — megváltoztunk. Egy kicsit megtépázta álmainkat . . . S legyintett egyet kezével.

. . . Leültek egymás mellé.

— Talán jókor is jöttünk . . .

— Nem, válaszolt az előbbi. Már 10 óra

is elmúlt. Pedig kilencre mondtuk. Tudod, ezelőtt ötven évvel. A tízéves találkozóon még meg is üjtöttük, hogy kilenc órakor jöjünk el valamennyien.

— És? És el is jöttünk.

— Hogyan csak ketten?

A kérdezett szomorúan bökdöste vastag botjával a homokos földet.

A tízéves találkozóan itt voltunk a huszonnégy közül tízennégyen . . . Tíz nem jött el . . . Négyen.

Itt elhallgatott. Magyarázat helyet az ég felé mutatott.

A többi nagy ur lett. A többi hat — és nem ért rá eljönni. Közöttük te is . . .

A megszólított tiltakozó arccal nézett a beszélőre s közbe akart szólni nyilván meglepetni akarta magát. De az nyugodtan folytatta.

— De most, ötven év múlva, mind eljöttök volna . . .

Tudod, úgy vagyunk ezzel, mint a gyermekkorral . . . Mikor kis gyermekek voltunk, egyformán vágytunk egymás után . . . Az első emeleti háziur kis fia együtt játszott a maszatos házmester gyerekekkel, de ha megőnének, elválasztja őket a társadalom teremtetten fal . . . a válaszfal, melyet hiúságból építettek egymás közé az emberek.

. . . De egyszer, midőn az ut végére értünk, midőn érezzük, hogy nincs sok hátra,

Apponyi elfogadja az egyetemi tanárságot. Delben 12 órakor megjelent a képviselőházban a tudományegyetem jogi karának küldöttsége, hogy gróf Apponyi Alberttel tudassa a jogi fakultás tegnapi határozatát. A küldöttséget dr. Doleschall Alfréd jogkari dékán vezette és tagjai voltak dr. Kmety Károly és Sággy Gyula. Gróf Apponyi Albert a küldöttséggel a háznagy szobába ment, ahol hosszabb ideig tanácskoztak. Értesülésünk szerint Apponyi kijelentette, hogy a megüsztelő meghívást elfogadja és ha ő felsége kinevezi, elfogadja a közjogi tanszéket. Szóba került az is, hogy elő kell-e neki adnia a közigazgatási jogot is, mire a jogkari dékán azt felelte, hogy csak a magyar közjogról van szó, a közigazgatási jog tanszékére külön tanárt neveznek majd ki.

Apponyi támad.

A képviselőház ülése.

Elnök Berzeviczy Albert volt. Folytatják a költségvetés részletes tárgyalását. A kisebb tárcák során, a közigazgatási bíróság személyi kiadásainak tételénél

gróf Wickenburg Márk beterjesztette a pénzügyi bizottság határozati javaslatát. Ez a határozati javaslat kimondja, hogy a közigazgatási bíróság sok olyan ügyben ítélkezik, amely az intézmény hivatásának nem felel meg és ezért utasítandó a kormány, hogy a közigazgatási bíróság hatáskörét megszorítsa.

A ház a tételt és a határozati javaslatot megszavazta.

A fiúmei kormányzás tételénél

Polónyi Dezső szóváltette, hogy a horvát befolyás rendkívül elharapódzott Fiumében, jóllehet Horvátországnak soha joga a kikötővároshoz nem volt. Ezelőtt husz évvel alig lehetett horvát szót hallani Fiumében, ma mindenütt horvát szó fogadja az embert és az olaszok alig merik a szájukat kinyitni. Félt, hogy a magyar befolyás egészen elvész Fiumében, mihelyt a horvátok térfoglalása nagyobb mérvet ölt.

Az olaszok már annyira el vannak nyomva, hogy ha olasz nyelvű ünnepi hit-

szónoklatot akarnak hallani, Olaszországból kell papot hozatniok. A fiúmei plébánia hivatal erőszakkal horvátosítja az olasz neveket s hogy ezt teheti, annak csak az lehet oka, hogy a fiúmei plébánia a zenggi püspökség alá tartozik, amely főtáplálója volt mindig a bánhorvát törekvéseknek.

A fiúmei kórházban 28 ápolónővér közül mind a huszonnyolc horvát. A horvát bán Fiumében

agitacionális egyesületet

alakított, amelynek semmi egyéb célja, mint a fiúmei horvát kereskedőcégeknek reklámmot csinálni. Egy kulturális egyesületünk százezer koronát gyűjtött össze rövid idő alatt egy horvát népiskola céljaira.

Az Ungaro Kraotának

ennek az államilag támogatott hajózási vállalatnak a hajóin utazni magyar embernek valószínűs szenvedés. A hajóskapitánytól le az utolsó fűtőig nincs ember, aki magyarul felvilágosítást tudna adni, csak horvátul beszélnek valamennyien. (Ugy van! a baloldalon és jobbközépen.)

A katonaság is horvát. Hetvenhat szál magyar honvéd baka mellett ott van a Jellasich-ezred, amely az utolsó szálig horvát és amelynek tisztségei tagjai a horvátosító egyesületnek. Ilyen körülmények közt féltetni kell Fiumét és nem lehet helyeselni, hogy oly kormányzó és hivatal álljon Fiume élén, amelynek nincs egyéb dolga, mint fordításokat eszközölni. Ilyen politikát támogatni nem lehet s ezért a tételt nem fogadja el.

A vasuti pragmatika.

Gróf Apponyi Albert szóval fel ezután és reflektált Polónyi Dezső tegnapi felszólalásának arra részére, melyben ez a koalíciós kormányt vádolta azzal, hogy a vasuti pragmatika miatt akasztotta meg a horvát meg-egyezési tárgyalásokat.

A vasuti pragmatika nem érinti az 1868: XXX. törvénycikket, mert abban csupán egy kikötés van: az, hogy a magyar nyelvet is kötelesek tudni. Ha Polónyi ismerte volna a magyar kormány nehéz helyzetét Horvátországban, ismerte volna az ottani magyar ellenes agitációt, tudnia kellene, hogy a vasuti pragmatika elleni horvát felzúdulás csak ürügy volt az évtizedek óta lappangó magyargyűlölet kitörésére. (Helyeslés.)

akkor ismét úgy vagyunk, mint a gyermekkorban . . .

Nem, öreg barátom, utána jártam én mindennek, ami minket huszonnégyünket illet. Eljött volna az a pár ember szívesen, de másfelé hívták. Egy nagyobb utra.

Tavaly még négyen voltunk, tavalyelőtt egygyel többen. Jövőre . . . azt hiszem mi is elmegyünk.

Nagyon az ut végén vagyunk már, nem sok lehet hátra.

Kis szűnő. Mindketten hallgatnak. Az előbb beszélő feláll a régi kőpadról s csöndes hangon rázza fel társát a töprengésből:

— Így bizony ketten maradtunk . . .

Sokáig gondolkoztam, vajjon te eljössz-e? Te, mert te nagy ur lettél. Te vitted köztünk legtovábbra, de valami sugta belől nekem, hogy most el kell jönnöd.

Hogy ketten még egyszer eljövünk ide, az innen kiröpült huszonnégy élelimádó lélek nevében.

II.

Aztán elmesélték egymásnak az, a mi a mai napig történt velők a hosszú vándorút alatt.

Benéztek az igazgatóhoz.

Uj ember, fiatal ember volt. Más igazgató adta kezükbe az érettségi bizonyítványt, mást találtak az öreg helyett a tíz éves találkozón és most ismét idegen arc áll előttük . . .

A régi professzorok közül nem élt egy sem.

Elhatározták, hogy a napot együtt töltsék. Megébedeltek, ebéd után eldiskuráltak, s délután ismét felmentek az iskolába.

Megkeresték az iskolaszolgát.

— Mutassa meg nekünk a tantermeket. — A nyolcadik osztályt, vágta rá a másik.

Szinte belepirultak ebbe a kis mondkába.

A szolga elővette a rozsdás kulcscsomót s felvezette a két vendéget.

Sokáig kellett kinlódni a kinyitással. Végre benn voltak.

— Bizony nagyságos uraim, kopott itt minden. De talán a jövő évben . . . talán a jövő évben újat vesz az iskola.

A két vén diák meghatva állott meg a hűvös teremben. Mintha kerestek volna valamit, széjjel néztek a homlokukat összeráncolták, úgy akarva az évek hosszú sorain elszórt emlékeket összegyűjteni.

Nézni kezdék a padokat. Eleitől végig. A szolga talán meguntta nézni, vagy dolga akadt és elment. Otthagyta a rozsdás kulcscsomót az ajtóban.

Ezek még mindig a padokat nézegették. Mindenki a régi helyét kereste, azt a helyet, mely azóta ötven diáké volt.

Végigpróbálták valamennyit. De mintha valami mutatta volna, ez sem az, ez sem az. Nem unták meg. Nem fáradtak el.

Talán egy óra, sőt még több is el telt, míg ráakadtak. Egymásután számították, melyik padnak ki volt a gazdája. Nehezen ment. El-el tévesztették. De végre meg volt. Mindenkik megkapta a maga helyét. Azt a padot, melyben ötven év előtt ült.

És ráhajoltak a padra. Vizsgálgatták.

Rátérve a fiúmei kérdésre, neki is meggyőződése, hogy a kormány

Fiumében horvát politikát

folytat. Saját tapasztalatából tudja, hogy 45 év előtt annyira olasz volt Fiume, hogy nem akadt ember, aki magyarul tudott volna. Tudjuk, hogy Fiume magyarrá nem lehet, tehát törekednünk kell, hogy olasz jellege megmaradjon. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Ezt tudta az előző kormány és ezért törekedett a fiúmei egyház különválasztására.

Fiumében az egy iskolát kivéve, ma már minden a horvátok kezében van. Mi mindent megengedhetünk Horvátországnak, de azt nem szabad hagynunk, hogy Magyarország egyetlen kikötővárosa s az ahhoz vezető vasúti vonal kisikolják a magyar állam közvetlenül fenhatósága alól. (Ugy van!) Fiume elhorvátosítása pedig összbirodalmi politika.

Ez az összbirodalmi politika nem azonos

a dinasztikus politikával,

amelyet Polónyi kárhoztatott, mert a dinasztikus politika csak a magyar nemzeti politika lehet. (Zajos taps és helyeslés a baloldalon.) A tételt nem szavazta meg.

Polónyi Dezső félreértett szavainak megmagyarázása címén kifejtette, hogy nem Apponyit kárhoztatta tegnapi beszédében, hanem Szerényi Józsefet, már pedig politika dolgában Apponyi Albertet Szerényi Józseffel összetéveszteni nem lehet.

Gróf Batthyány Tivadar a vasúti pragmatikáról kezdett beszélni s azt mondta, hogy Návay, aki a miniszterelnök mögött ül, magyarázhatja meg a miniszterelnöknek, milyen intenciók vezették a koalíciós kormányt a vasúti pragmatika kérdésében.

Az elnök felszólította Batthyányt, hogy kérjen engedélyt a tárgyról való eltérésre.

Gróf Batthyány Tivadar: Előre megmondom, hogy nem fogok engedélyt kérni, mert lesz még alkalom, hogy erről beszélhessek. (Zaj. Helyeslés a baloldalon.)

Ezután rátér a fiúmei kérdés tárgyalására s támadta a kormány fiúmei politikáját. A mostani képviselő, Vio Antal megválasztását a horvátok a maguk diadalának tekintették. (Ellentmondás a jobboldalon. A miniszterelnök a fejét rázta.)

Ugyanaz megy most Fiumében, ami Dalmáciában ment annak idején: mindent, ami olasz, irredentának bélyegeznek, holott

Az akkor még új padok most rozogák, ócskák lettek. Többször javították őket, de hiába, az ötven év súlyát az élettelen fa ép úgy megérzi, mint az érző ember.

Az egyik észre vett valamit. Fel tette a pápaszemét és úgy nézte. Bele volt a pad alsó táblájára vésve egy név.

Most már kezd emlékezni . . . akkor meg is büntették érte.

Szegény, öreg Márton páter, az igazgató rá is rivalt akkor:

— Mekkora elvetemültség: faragni az iskola vagyonát . . .

Mit tudta azt a szegény öreg, mily nagy, mily szép volt akkor annak a lázas szemű diáknak a név . . . Lehajtotta a fejét és gondolkodott.

Valami szép, de nagyon szomorú juthatott eszébe, mert reszketős szeméből könyek hullottak ki . . . A másik is talált valamit. Valami emléket, melyet nem mosott el az ötven éves ár . . .

A nap bucsuzott a földől. Rálövelte vérpiros sugarát a terem ablakaira. Ott a poros padok között már birkózott a szürkülő sötétség a gyengülő félfhomálylyal.

Mikor a szolga estefelé felcsoszogott, még ott találta a két vendéget.

. . . Ott ültek benn a padokban. Még csak nem is egymás mellett, hogy beszélgeszenek . . .

Mikor meggyónva, felkelt a két öreg, recsegték egyet a padok. S lépéseik busan kongtak az üres teremben . . .

Odakünn pedig már fújtogatta fekete szárnyaival a várost a sötétség . . .

Tóth Sándor.

Fiumében csak néhány éretlen fiatal ember követett irredenta politikát.

Szintén nem fogadta el a tételt, mire az elnök 10 perc szünetet adott.

A miniszterelnök válasza.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a szünet után válaszolt a fiemei kérdésben elhangzott felszólalásokra. Elsősorban Polonyi Dezső érveivel foglalkozott. Fiume közjogi és területi kérdése — ugymond — az 1868. évi kiegyezésben végleg meg van állapítva és ő ezt az álláspontját horvát bán korában az ottani ellenzékkel szemben már évek előtt hangoztatta.

A zenggi püspökség betöltésénél a kormány jóhiszeműleg járt el, mert nem volt tájékozva a viszonyokról. Ő maga is csak most tudta meg, hogy miről van szó. Egyébként a kormány nem szándékozik új politikát inaugurrálni Horvátországban, csupán folytatni kívánja az előző kormányok politikáját.

Ezután Apponyinak válaszolt.

Debrecen közgyűlése.

Mit tárgyal a jog és pénzügyi bizottság.

Debrecen város legközelebbi közgyűlése a jövő hó első napjaiban lesz. A tárgysorozat előkészítése céljából a jog és pénzügyi bizottság március hó 31-én, pénteken délután 3 órakor a város háza kistanácsstermében ülést tart.

A tárgysorozat a következő:

M. kir. belügyminiszteri rendelet, a Hatvan-utcai vészkiomló, nagyerdei csatornakészítés és a házicsatlakozó csatornák anyagára vonatkozólag.

Ugyanaz a vízvezeték kiépítése tárgyában.

Harangi György helybeli lakos tulajdonát képező Péterfia-utca 72. sz. házastelek megvételének ügye.

A csapókerüli olvasó-kör kérvénye az Arpád-terti menhely anyagának ingyenes átengedése és az edényezői telekre kölcsön felvételének engedélyezése iránt.

A városi hajduk kérvénye szolgálati idejükre tekintettel magasabb fizelési osztályba leendő beosztás iránt.

Tanácsi előterjesztés a városi bérleteken levő épületek javítására 20.000 korona póthitel engedélyezése iránt.

A fegyverviselés rendőrhatalóságilag engedélyezése tárgyában készített szabályrendelet tervezet.

Özv. Csapó Lajosné kérvénye a 251—1910. bkgy. sz. határozattal megállapított kegydíjnak felemelése iránt.

A helybeli m. kir. állami fémipari szakiskola felügyelő bizottságának megkeresése az iskola céljaira fenntartott második egy holdnyi földnek az iskola rendelkezésére bocsátása iránt.

Somogyvármegye közönsége megküldi az igazolványos altiszteknek vármegyei irnoki állásokra való elsőbbségi igénye tárgyában a m. kir. belügyminiszter urhoz intézett feliratát.

Ugyancsak megküldi az örökösödési adó kiszabásának tervbe vett megváltoztatása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter urhoz intézett feliratát.

Sopronvármegye közönsége megküldi a felekezeti tanítók fizetésének az állami tanítókéval egyenlő alapon rendezése tárgyában intézett feliratát.

Máramarosvármegye közönsége megküldi az erdőéri szolgálat államosítása tárgyában a m. kir. földmívelésügyi miniszter urhoz intézett feliratát.

Tiszti főorvosi javaslat Komáromvármegye közönségének a törvényhatósági tisztiorvosoknak a kerületi munkásbiztosító pénztárnál orvosi állás vállalását eltiltó határozatára vonatkozólag.

Bajok a villamos vasuttal.

A városi tanács intézkedik.

A debreceni villamos vasut forgalma körül eddig észlelt bajokat a város tanácsa a tegnapi ülésen tette szóvá. Meglehetősen élénk vita közben tárgyalta a tanács Körner Adolf tanácsnok előterjesztéseit, amelyekből kitűnt, hogy egyenmely dologban sürgős intézkedésre van szükség.

Nevezetesen szakembereknek feltűnt, hogy a villamos vonatok közlekedése alatt a vezeték nagyban inognak, egész vonalokon mozgásban vannak a drótok, ha az áramszedő villám a csomópontokat érintik. Ennek oka pedig az, hogy az áramszedő villám sokkal nagyobbak, mint amilyenek lenniök kellene s amennyiben nem segítenek azon, hogy a villám megfelelőek legyenek, könnyen megtörténhetik, hogy a vezeték a feszültség folytán leszakadnak. Ennek pedig beláthatlan következményei lehetnek.

A másik kifogás az, hogy a villamos kocsiknál a fel- és leszállás csak a baloldalon történik. — A Bika előtt, vagy a Piac más helyén megszokta a közönség, hogy a faszor felől ült fel a kisonatra. — Most a sinek mentén kell a kocsikra felszállani s ez már azért is veszedelmes, mert a másik vágányon jönnek mennek a kocsik és könnyen megtörténhetik a szerencsétlenség.

De más szempontból is helytelen ez a baloldali fel- és leszállás. — A Hatvan-, Kossuth- és Csapó-utcai vonalon például több megálló a kocsit közepén van. Esős, sáros időben tehát a közönségnek elébb jól össze kell piszkítania magát, hogy a villamost elérje, holott ha mindig a járda felőli oldalon lenne a be- és kiszállás, úgy könnyebben meg lehetne közelíteni a kocsikat. A tanács e tekintetben intézkedni óhajt.

Aczél Géza főmérnöknek már szintén feltűnt ez a helytelen állapot s megkérdezte Májerszky igazgatót, aki azt felelte, hogy ezen segíteni nem lehet, mert a kereskedelmi miniszter rendelete írja elő a baloldali be- és kiszállás. Budapesten is sok baj volt a dologgal s ott a miniszter megengedte az állapot megváltoztatását. A tanács tehát felír a miniszterhez, hogy újabb helyszíni szemle után engedje meg a megfelelő ki- és beszállást.

A harmadik észrevétel a kocsikban való állóhelyek fenntartása. A tanács ezt nem találja megengedhetőnek s ezért intézkedni akar, hogy azokat szüntesse be az igazgatóság, mert különösen hölgyek vannak kinos helyzetben, ha állva kénytelenek a zsúfolt kocsikban utazni.

E kifogások tárgyalására a tanács kiküldte Aczél Géza főmérnököt és Rostás István főkapitányt, hogy Májerszky Mihály igazgatóval lépjenek érintkezésbe. Amíg az előbb elmondottakat az igazgatósággal karöltve lehet megoldani, addig még egy anomáliát és pedig a kalauzok egyrészének impertinens és goromba eljárását a közönség irányában az igazgató a saját hatáskörében megszüntetheti. Erről is szó volt a tanácsülésen s felháborodva beszéltek néhány kalauznak durva és izléstelen viselkedéséről, melyet az utazó közönséggel szemben tanusít.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

A lipcsei filharmónikusok hangversenye.

Bár a lipcsei zenekart a „Pesti Hírlap“ meglehetősen elítélő kritikában részesítette és a mi közönségünk Mozart szimfoniájánál nem is óhajtott felmelegedni, de aztán a Liszt két prelűdje mindenkit megkapott és aztán vége-hossza nem volt a tapsoknak. Winderstein mester, aki valami különös rokkó eleganciával hajlongott, már alig győzte az ünnepeletést megköszönni, pedig láthatólag jól esett neki és a zenekarának az a meleg ünnepeletés, amiben Pest után Debrecenben része volt. És ami Debrecen zenei műveltségét illeti, azt hisszük, ez sem áll hátrább, sőt alig valamivel, ezt is csak a főváros iránti tiszteletből mondjuk, mint a pesti közönségé. És ennyi az est rövid története.

Ami a Mozart szimfoniát illeti gondolom, az első részt meglehetősen elfogultsággal kezdték és itt nem is jutott úgy érvényre a Mozart kedves, csipkefátyolszerű finomsága, ami pedig Mozartnál a fődolog és az ő kedves, dallamos muzsikájának a lényege, de aztán az andante már szintén tökéletes volt. Ez már Mozart volt egészen, a maga kedves, könnyed, könnyeken át is mosolygó, finom lehelletszerű bánatával. A meunettó kecses bája mintha az örökderűs Hellászba vit volna, a kedv és elborulás nélküli vidámság hazájába, ami ugyan épen menüetről elmondva, merész állítás, de úgy éreztük, meg lehet kockáztatni, mert nem is lehetett más gondolni. A finale, a maga széddületesen gyors tempójával és egy kis finom ellágyulás után való hatalmas nekilendülésével mesteri volt. A közönség is már itt kezdett felmelegedni, pedig itt tűnt ki a Winderstein mester zenekarának egy és főhibája, a fafuvói olyanok voltak, mintha valami ködfátyolon keresztül hangzanának és maga a zenekar is meglehetősen kevés számú, mert nem elég tömör és nem bírja elég erővel a befűző hatalmas fortissimót.

Aztán következett, akinek emlékére volt szentelve az est, Liszt a „Les Preludes“ című Lamartine egyik költeménye után készült zenekölteményével. Ez pedig nemcsak Liszt, hanem Lamartinet is bemutatja. Lamartine pedig tudvalevőleg nem szerette magát ószintén kritikus nyíltsággal megmutatni, hanem valami szép, klasszikus pózba burkolózott el és talán azért is lelkesítette Lisztet a maga zenekölteményének a megírására, bár a másik darab, Szántó Jani hegedűművész szólója hárfakisérettel és aztán az egész zenekar ugyanazt a témát játszotta, nagyon mély, meleg szívhez szóló darab, és az első prelud után azt gondoltánk mintha nem is Liszt, ugyanaz a szerző irta volna. Megjegyezhetjük, hogy a tapsvihár itt tört ki elementáris erővel.

A műsor második része Goldmark „Tavasszal“ című hangverseny nyitányával kezdődött. És ezért csak dicséret illeti a Zenekedvelők Körének a vezetőségét, hogy végre Debrecenben is játszatják Goldmark szerzeményét. Nem kell elfeledni, hogy Goldmarkot az ősszel ünnepelették jubileuma alkalmával nálunk és bizony Goldmark több ünneplésre is joggal tarthatott volna számot, ő a mi legnagyobb zeneszerzőnk, aki ha külföldön él is, de magyarnak vallja magát és a muzsikájának a legtelke, mint a Haydné is, magyaros.

Utána Csajkovszki következett a Diótörő szvittel. Kedves, vidám családi kép, beszélgetés, de a nagy orosz mester itt sem tagadhatja meg a maga szlávos ellágyulását és bánatosságát, a második tételben, mintegy bus emlékekeppen fűlsong valami széles, bánatos melódia, hogy az annál vidámabb harmadik tétel eifeledtesse ezt a hangulatot.

Az utolsó szám szintén Liszt, az f-dur magyar rapszódijával. Ezt talán inkább a civis Debrecen hazafias részének volt szánva és bizony csak olyan volt mint ahogy idegen nemzetiségű zenészek szigorú taktusban tartva adnak elő, nem az ő lelkükhöz találó magyar darabokat. Külföldiek ezt nem tudják megérezni, hiába.

A főbíró ur a bálban.

Szétkergetett mulatók.

Az aradmegyei Nagyhalmágyon néhány nappal ezelőtt műkedvelő előadást és bált rendezett a román ifjuság. Ez község székhelye a nagyhalmágyi járásnak, amelyet nagyrészen románok laknak. Szegény nép, van közöttük kisszámú intelligencia is és ezek néhány aradi román család bevonásával rendezték a minapi mulatságot.

A műkedvelői előadás már véget ért és megkezdődött a tánc, mikor csunya incidens zavarta meg az estélyt. Megjelent a táncteremben a járás főszolgabírája, Lovich Gyula, de nemhogy megtisztelje a társaságot, hanem hogy megzavarja a táncoló román fiatalokat. Két hölgyet vezetett a karján, akik multjunktól fogva nem kaphattak meghívót a bálra. A kissé ittas főszolgabíró és a két hivatalos hölgy megjelenése kínos feltűnést keltett.

A rendezőség félrehívta a főszolgabírót és szépen megkérte, hogy vigye ki a két gyanús hölgyet a bálteremből.

Lovich főszolgabíró ur nagyon felháborodott a rendezőség kérésén.

— Azért is itt maradok! — kiáltotta hangosan. — Ha az oláh nőknek nem tejszik, menjenek a fenébe...

Ilyen, sőt még erősebb kifejezéseket is használt a nagyhalmágyi közigazgatás koronázatlan királya.

A bál közönség megijedt, félrevonult, mert nem akart kikezdeni a főszolgabíróval. Lovich végre is látva, hogy nem sikerül belekötni a románokba, a két hölgygel együtt eltávozott.

A rendezőség másnap sürgönyben elpanaszolta az esetet Dalnoki Nagy Lajos aradmegyei alispánnak. Az alispán kiszáll Nagyhalmágyra és elrendelte a fegyelmet megelőző vizsgálatot Lovich főszolgabíró ellen.

Az ígélet földje.

Nyolcszázézer koronás alapítvány.

Az utóbbi napokban nagyszabásútervekkkel kecsegtető fölhívásokkal árasztották el Aradot és környékét. A nagy ígéletet tartalmazó fölhívás a boldogság földjét ígéri annak, aki egy, Dél-amerikában 800000 korona alapítékével alapítványt létesít. A vállalatot anyagi hozzájárulást biztosít.

Néhány nappal ezelőtt Dietrich János amerikai ültetvényes Magyarországra érkezett és a fővárosban nyolcszázézer korona alapítékével telepítő társaságot szervez, amelynek az volna a célja, hogy a délamerikai Nikaraguában ültetvényes telepeket létesít és az európaiakat oda telepíti.

A fővárosban ez nem sikerült, azért az amerikai Dietrich János a vidékre is kiterjeszkedik és itt szeretné összehozni a kincseket. Ennek elérésére regényszerű felhívásban valósággal az ígélet földjének nevezi a délamerikai Nikaraguát. Föltétlen gyanussá teszi a vállalkozást az a körülmény, hogy a hangzatos körlevélben valami Telkes Béla nikaraguai ültetvényes szerepel, aki egyik főmozgatója ennek a gründernek. Tudni kell azonban, hogy Telkes Béla nemrég vagyontalan irnok volt Budapesten és okosabbnak tartotta szabad amerikai polgárrá válni. És most hirtelen ültetvényes lett? Ezt talán még Amerikában is merész túlzásnak mondanák.

A legkómikusabb azonban az, hogy az Aradra érkezett fölhíváson egy nagyszabású vasut rajza is szerepel, amelyről a körlevél azt állítja, hogy létezik és hogy az vezet arra a hatalmas telepre, amelyen a társaság telepíteni akar.

Pedig az a vasut nincs meg. Azt a vasutat csak szeretnék volna megépíteni és tavaly 4 millió frankot próbáltak Párisban összehozni az építés céljaira. Azonban nem tudták megszerezni a szükséges milliókat és az építés így elmaradt. És most mégis látható a pompás vasut, most mégis megszületett a kítűnő közlekedési eszköz — a holdban és néhány jó fantáziában.

UJDONSÁGOK

— **Bizottsági ülés.** A ref. egyház presbyteriumának árvakezelő bizottsága március hó 31-én, azaz ma délután 4 órakor ülést tart. — Tárgy a beérkezett pályázatok elbírálása.

— **A Hortobágy felmérése.** A kataszteri munkálatokat az idén folytatják a Hortobágyon. Székely Ferenc felmérési felügyelő a hortobágyi csárdában egy dolgozó mérnök részére két szoba átengedését kérte. A tanács tegnap foglalkozott a dologgal s ideiglenesen megengedte, hogy a kataszteri felmérő mérnök a csárdában lakhassék. A város ugyanis úgy határozott a minap, hogy a törvény által előírt lakást nem természetben adja, hanem egy összeget utat ki e célra.

— **Tilos a magyar nóta Abbáziában.** Nem egészen meglepő, de mégis elég érdekes és jellemző a magyar-osztrák udvariasságra az alábbi eset: A római nemzetközi kiállításra leutazik Budapestről a Turul dalegylet, amely e célra állami hozzájárulást is kapott. Az államségély azonban nem volt elegendő s ezért a dalegylet elhatározta, hogy utközben hangversenyeket rendez és így egészíti ki költségeit. Ilyen hangversenyeket terveztek Fiumében, Abbáziában, Velencében, Firenzében és Rómában. Mindegyik helyen, így Abbáziában is bejelentették szándékukat, az abbáziai kerületi főnök azonban nem engedte meg a hangverseny megtartását, azzal az indokolással, hogy Abbáziában magyar koncertre nincs szükség. Lehet, hogy a Bezirks-hauptmann urnak nincs szüksége, de a fürdővendégek, akinek nyolclizderése magyar föltétlenül szívesen látnák.

— **Petőfi ideálja meghalt.** Szatmárról jelentik, hogy Tolcsvány Eugénia, Petőfinék egykori, sokszor megénekelte ideálja, ma 83 éves korában elhunyt. A szabadságharc után néhány évvel férjhez ment, de már husz éve özvegy. Most ő is eltűnik, csak a versek, a melyeket a nagy költőnek inspirált, élnek tovább örök ifjuságban.

— **Iparosok ügyei.** Az ipartestület különböző iparági szakosztályai márc. 31-én, április 3-án és 4-én tartják üléseiket, melyeken a beérkezett kérvények felett határoznak és folyó ügyeket intéznek el. Az ülések a következő sorrendben tartatnak: Márc. 31-én d. u. 3 órakor az asztalos, fél 4 órakor a férfiszabó, 4 órakor a fodrász, fél 5 órakor a hentes szakosztály. Április 3-án d. u. 3 órakor a kőműves, fél 4 órakor a lakatos, 4 órakor a kovács szakosztály. Április 4-én d. u. 4 órakor a csizmadia szakosztály tart ülést.

— **A zenede hangversenye.** A debreceni zenede közép osztályu növendékei haladásának bemutatása végett április hó 2-án, vasárnap hangverseny matinéet rendez. A műsoron a következők szerepelnek: Fenyő Kata, Majda Gizella, Wilhelms Ilona, Kurcz Vilma, Révész Agnes, Roncsik Ilona, Freund István, Klein Borbála, Balázs Magda, Nagy Viola, Révész Ilona, Kovács Jolán, Dicsőfi Margit, Kiss József, Erőss Erzsébet és Erőss Mariska. A 8. szám után 5 pernyi szünet. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtókat zárva tartatnak. Helyárak: a 4 első széksorban számított ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rend fenntartása s célszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 10 órakor. — Kezdeté 11 órakor pontban.

— **Kereskedők rémei.** Hegedős Istvánné, Borbély Jeremiásné és Sánta Gáborné hajdu-szoboszlói asszonyok mindhárom szép ruhához akarván jutni, furcsa módot eszeltek ki a szükséges szövetek megszerzésére. Egyiküket beküldték az üzletbe vásárolni s míg az illető a vásárlóval el volt foglalva a személyzet, s kinnmaradtak az utcára kitétt szövetekből vagdaltak le több méter nagyságu darabot. Legutóbb is ezt a módszert követték Hajduszoboszlón Rosenhál Ignác kereskedése előtt. Rosenhál hamarosan észrevette a lopást s feljelentésére a rendőrség házkutatást tartott az asszonyok lakásán. Itt megtalálták a lopott szöveteket s még 84 méter kék kartont is, melyet hasonló módon loptak különböző debreceni kereskedésekből. A tolvaj asszonyok ellen a kir. ügyészség megindította az eljárást.

— **Kegyellen gyilkosság.** A bácsmezei Gombos községből jelentik, hogy a helység melletti erdő szélén Szabó Mihálynénak borzaimasan megcsonkított holttestére akadtak. Az erélyesen megindított nyomozás csakhamar eredményre vezetett; a csendőrség le tartóztatta a gyilkost Reznicek József gyárimunkás személyében. Arca össze-vissza volt karmolva, és ez lett árulója. Megtalálták a zsebében azt a véres kést, melylyel áldozatát feldarabolta. A gyilkosság okát egyelőre még homály fedi.

— **Dráma a Piacon.** Tegnap a koraregeli órákban véres jelenet játszódott le a Piac-utcán. Orosz József Geréb-telapi lakos összeszurkálta Szoboszlai Juliánna 30 éves asszonyt, ki sokáig együtt lakott Orosszal. Pár nappal ezelőtt azonban a menyecske otthagya az iszákos embert. Az otthagyatása miatt felbőszült ember bosszút esküdött. Tegnap találkozott volt házastársával s eleinte kérlelte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony semmi áron nem volt erre hajlandó, mire a férfi kést rántott s a nő hasába akarta szúrni. A kés azonban lecsuszott és szerencsére a nőnek csak a combját hasította fel. A merénylet után a férj elmenekült, a sebesült asszonyt pedig a mentők beszállították a kórházba.

Villamos kocsi és paraszt szeker. Hirt adtunk arról, hogy a Csapó-utcán szerdán egy szekeret elütött a villamos. Tegnap hasonló szerencsétlenség történt s ugyancsak a Csapó-utcán. A Csapó-utca felől a Piac felé haladt a 15. számú villamos, a Piac felől pedig szembe jött egy paraszt szeker, melyet Kocsi László Bökönybe való gazda hajtott. A villamosvezető hiába csöngetett, már a karambolt nem lehetett kikerülni. A zsákokkal és szénával terhelt szekeret a villamos elütötte. A lovak lábaikon s szügyök táján sérültek meg, a kocsi pedig darabokra tört. A karambol oly erős volt, hogy a villamos eleje is behorpadt s motorjai is megsérült, ajtaját pedig a kocsiurudja leszakította. Az erős összetütközés következtében a vezetékek is megsérültek s rövid időre a forgalom is megakadt.

Tűz a Pavillon laktanyában. Tegnap délután fél 2 órakor tűz ütött ki a Pavillon laktanyában. Az egyik félszer, melyben körülbelül 3-4 szekerre való szalma volt rakározva, kigyuladt és hirtelen hatalmas lángokkal kezdett égni. A tűzoltóság Publig Ernő főparancsnok vezetése alatt vonult ki s mintegy másfél órai erős munka után sikerült a tüzet lokalizálni, mielőbb tovább terjedhetett volna. A tüzet minden valószínűség szerint a laktanya melletti elhaladó vonat mozgonyáról kipattant szikra okozta.

A babaprimadonnák tündér délutánján április 9-én résztvesznek Fényes Annuska, Lakos Vilma és Lakos Edith a Király színház tagjai szenzációs új műsorokkal. A három kis művésznő iránt óriási az érdeklődés. Aki jegyet akar, jól teszi ha már előre gondoskodik, mert pár nap alatt mind elfogy. Jegyek kizárólag Antalfy Józsefnél.

Hogy kellemes a kivégzés? Az amerikai Nevadában törvényjavaslatot nyújtottak be a halálbüntetésnek humánusabb végrehajtására. A javaslat szerint a halálbüntetésnek kötélt vagy golyó által kellene történnie, ha pedig az elítélt kívánja, meg kell engedni neki, hogy oly mennyiségű mérget, hydrocyanat vegyen be, amely halálát okozza. Az amerikai sajtóban most nagy vita folyik arról, hogy emberségesebb-e a méregpohár az akasztásnál, az amerikai villamoszéknel, a francia guillotinnál, a garottenál, a kínai bastinadnál, vagy a német kardnál.

Álljon itt két hiteles szakértőnek, a francia hóhérnak és a newyorki állami hóhérnak a nyilatkozata az eszközeikről. Igaz, hogy ők is, akár a cigányok, a maguk lovát dicsérik, de mindenesetre érdekes a véleményük a Nevadában most meginduló új kivégzési korszak alkalmából.

Anatole Deibler, a francia köztársaság hóhére: A guillotintól 122 év tapasztalata és 253.591 kivégzés tanúsítja, hogy ez a kivégzés legemberségesebb formája. Amint a fej el van választva a törzstől, semmiféle élet nem lehet már sem a fejben, sem pedig a törzsen. Azok, akik mozgásokat észleltek guillotintól kivégzett ember fején, saját beképződésüknek áldozatai.

Edwin F. Davis, newyorki állami hóhér: Azt hiszem, hogy a villamossal való kivégzés az, mely a humanizmust megközelíti. A halál oly gyorsan következik be, hogy az áldozat nem jön annak a tudatára, hogy mi történik vele. Mielőtt idegei a testi fájdalmat agyvelejének tudomására hoznák, ő már meghalt. A villamossal másodpercenként 75 ezer lábnyi sebességgel rohan, míg az idegek csak 75 láb sebességgel közvetítik az érzéseket. Azok a mozgások, amelyeket néha a kivégzés után a holttesten láthatunk, csak reflex-mozgások és nem életnek a jelei.

Gyászír. Zavilla Gyula, a debreceni rokkant egyetlen pénztárosa, népszerű szabóiparos tegnap meghalt 54 éves korában. Temetése vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz Piac-u. 77. sz. háztól.

A nőipariskola hangversenye. Városzerte élénk érdeklődés nyilvánul a nőipariskola hangversenye iránt, mely április hó 2-án délután 5 órakor lesz a „Royal“ nagytermében. A nívós hangverseny műsora a következő: 1. Haydn simphoniák: zongorán előadják Faller Anna és Losonczy Irma. 2. Melodráma: „Az ur itél“, írta Várady Antal, előadja: Husz Erzsike, zongorán kíséri Dömök Kornél és Váradi Ilona. 3. Dalok: Eneki Dávid Kata. 4. Trio. Brinley R. Nacturne. — Mandelsohn, Bartholdy. Menyegzői induló: Hegedű Pálffy Erzsike, Celló Pálffy Piroska, zongora Pálffy Irenke. A hangverseny tombolával lesz egybekötve. A nyermény tárgyai a növendékek által készített csinos és izléses kézimunkák. Egy tombola jegy ára 40 fillér. Belépő jegy 1 korona.

Furfangos kölcsönkérő. Czeplédi Mihály hajduszoboszlói lakos tegnap éjjel nagy kutyaugatásra ébredt föl s midőn az udvarra ment, hogy széjjel nézzen, az istállója ajtajában egy embert vett észre. Közelebb menve az éjjeli látogató botjával ráütött s tovább is ütlegelte volna, ha fia és felesége ki nem szabadítják s a támadót le nem fegyverezik. Az éjjeli látogatásban szomszédjukat, Elek Mihályt ismerték föl, akit a rendőrséghez kísértek. Itt azzal védekezett, hogy ő pénzt akart kölcsön kérni Czeplédi fiától. Ezzel szemben Czeplédi azon gyanújának adott kifejezést, hogy a szomszéd bizonyára ujonnan vett juhállományából akart vagy egyet-kettőt elloplni. A szomszéd ellen Czeplédi magánlaksértés miatt tett feljelentést.

Narancs vérvörös catániai legeslegjobb minőségű öt kilós postakosárral 3—, eredeti kosárral 100 darabbal 5'20, eredeti ládával 180 avagy 150 darabbal 7 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 12 koronáért. MUSKÁT NARANCS vérpáros primissimó minőségű, szép nagyok, eredeti ládával 100 avagy 80 darabbal 8 korona eredeti ládával 200 avagy 160 darabbal 12'50 koronáért. — SÁRGA FAJNARANCS messinai mézdes öt kilós postakosárral 2'80 eredeti ládával 180—150 darabbal 5'25 korona, eredeti ládával 300 avagy 200 darabbal 10 korona. — CITROM elsőrendű öt kilós postakosárral 2'40, eredeti ládával 180 darabbal 5 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 9— KARFIOL csodaszép fehér öt kilós postakosárral 2'50, eredeti kosárral (18 darabbal) 4 korona. — FÜGE kiskoszoru idei kilónként 50 fillérjével. — SZENTJÁNOSKENYÉR mézes, kilónként 30 fillérjével. — ARACHID amerikai mogyoró, héjas, cukrászok sütemény készítéséhez használják, kilónként 80 fillérjével, tíz kiló vételnél kilónként 70 fillér. — MOGYORÓBÉL levantei kimérve kilónként 170 fillér. DÁTOLYA Califat kimérve kilónként 85, francia berber datolya kimérve kilónként 2'20. — MALAGASZÓLÓ extra Royanx kimérve, kilónként 2'50. — Francia HEJÁS MANDULA kilónként 2'30. LOUCUMFÜGE primissima 1 és 2 kilós ládikákban kilónként 1'10' CUKROZOTT GYÜMÖLCS bozeni kiváló szép vegyes egy kilós ládikával 4'40. — MAZSOLASZÓLÓ világos, kimérve, kilónként 2— koronáért szállítja utánvétellel, bérmentetlenül az AGRUMEN déligyümölcs nagykereskedés Budapesten Szarka-utca 7. Tessék előnyárjegyzéket kérni friss gyümölcsökről és déligyümölcsökről és korai friss főzelékekről és zöldsegekről.

Tanyai betörő. Becski Gyula hajduböszörményi gazdálkodó lakásába ismeretlen egyén betört s többféle háztartási cikket lopott el. A színhelyen egy lapátnyelet hagyott, mit — miként a nyomozás kiderítette — tettes egy másik gazdálkodó tanyájáról vitt el, hol meghiusult a betörési kísérlete. A betörő után nyomozás van folyamatban.

Haláloság. Özv. darvai és kricsfalusi Kricsfalussy Vilmosné született szigeti Szőlősy Rozália asszony, március 29-én hosszas szenvedés után elhunyt Máramarosszigeten. Temetése ma lesz. Elhunytát nagy és előkelő rokonság gyászolja.

Háztulajdonosok figyelmébe! Mielőtt házi csatornáját elkészítené, ne mulassza el árajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyártól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, drótbetétes csövek, portland és más cement s minden e szakbavágó s nagy óriási mennyiségben.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációk olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképes műterem.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! Szelencze ára 40 fill

Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számok nyertek:

25,000 koronát nyert: 109908.

15,000 koronát nyert: 7839.

10,000 koronát nyertek: 650 71133.

5000 koronát nyertek: 12995 104359.

2000 koronát nyertek: 2394 3018

3431 5137 12831 20591 28392 30485

42296 51936 61471 69287 72995 76796

86155 9250 96292 97395 104155 104551

105725 107511 109394.

1000 koronát nyertek: 53 1021 4239

6013 12433 12833 24006 25319 27092

42879 46142 46202 40509 48301 52986

54263 56316 56808 61788 62084 64998

66286 67433 69433 76365 76447 76496

79774 84889 86009 86474 87558 93770

94054 95206 95905 99676 101444 104835

105861. Azonkívül kihúztak 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő húzás holnap lesz.

Pérez kell a magyar arisztokratáknak.

Házassági ajánlatok az ujságban.

Érdekes apróhirdetés jelent meg a minap a newyorki lapokban. A hirdetés szövege ez volt:

Amerikai milliomosleányok, osztrák és magyar arisztokraták között házasságokat közvetít **Bleier Irma házasság-közvetítő irodája.** Cim a kiadóhivatalban.

Ez az apróhirdetés szemet szurt a newyorki hírlapíróknak, elmentek Bleier Irmához s megintervjuolták. Az iroda főnöknője, aki egy bécsi származású, jobb családból való nő, a Newyork Herald munkatársának ezeket mondotta:

— Ne higgyék azt, hogy vállalkozásomban valami szélhámosság, vagy akár csak

nagyképesség rejtozik. Amit az apróhirdetéseken ígértek, az mind igen komoly dolog és vállalkozásomat a legerősebb alapra helyeztem. Összegyűjtöttem azoknak az amerikai milliemos leányoknak listáját, akik hajlandók egy osztrák vagy magyar arisztokratához nőül menni. Viszont már jelentkezett nálam több osztrák és magyar arisztokrata, aki amerikai milliemos leányt akar feleségül venni. Neveket nem árulhatok el, de annyit mondhatok, hogy a listán többek között egy osztrák herceg is szerepel. A házasságközvetítést már meg is kezdem és több arisztokrata már utban van Amerika felé, hogy megtekintse a részükre kiszemelt leányt.

Bleier Irma bizik abban, hogy irodájával vagyont fog szerezni.

TÁVIRATOK.

A német ezredes gyilkosát agyonlőtték.

Konstantinápoly, március 30. A katonai törvényszék tegnap késő éjjel újból kihallgatta Hadzi ben Ibrahim arab közlegényt, aki ezredesét, Schlichtinget agyonlőtte. A közlegény megvallotta, hogy tettét előre megfontolta s bosszúját elégitette ki.

A hadbíróóság a tényállást ekként állapította meg:

Az Ildy őrzésére kivezényelt őrségnek nem adnak éles patronokat. Hadzi ben Ibrahimot Schlichting ezredes többször idomította a katonai tartáshoz a kezével. Legutóbb Schlichting ezredes a lovagló ostorával érintette gyöngéden az arabus közlegény arcát. Ekkor határozta el Hadzi Ibrahim, hogy bosszút áll s egy lövőgyakorlatról hazatérve, két éles töltényt rejtett el s közölte társaival, hogyha a német tiszt még egyszer korbáccsal hozzányul, uyomban lelövi.

Schlichting ezredes nem tudta, hogy egy albán katona önérzete az ilyen gyöngéd érintésre, elszánt még arra is, hogy tulajdon apját meggyilkolja.

Az ítéletet gyorsan meghozták. Halálról szólt.

Hadzi ben Ibrahimot magánzárkába vezették s alighogy pirkadt, a kaszárnya udvarán agyonlőtték.

Áldozatát Schlichting ezredest ma délután temetik.

A Reichsrath felosztása.

Bécs, március 30. Ma kapta meg a miniszterelnök a kabinetiroda útján a korona döntését, amelylyel az uralkodó elrendeli a képviselőház felosztását. Baró Bienert a napokban nem megy kihallgatásra s az sem igaz, hogy magasrangú katonai méltóságok és politikusok audeinciára kaptak meghívást. A választások minden valószínűség szerint június első felében lesznek és június végével az új képviselőház rövid ülészakra fog összejönni.

Bomladozik a bán pártja.

Zágráb, március 30. Dr. Zbierchowski képviselő kilépett a centrum-klubból és példáját állítólag többen fogják követni a bán támogató pártban. Kilépését azzal okolja meg Zbierchowski, hogy Tomasich bán faképnél hagyta híveit, a kik felmentek Budapestre a magyar országgyűlésre s így teljesen

tájékozatlanok voltak s azt sem tudták, hogy mi fog ott történni, micsoda kudarc éri majd a horvát képviselőket a miniszterelnök részéről. Radisevics képviselő kérdésére gróf Khuen Héderváry miniszterelnök olyan választ adott, a mely homlokegyenest ellenkezik a horvát kiegyezési törvénnyel és a helyzet nem javult, hiábavaló volt a négyéves küzdelem a vasui pragmatika ellen.

Háromszáz repülőgép.

London, március 30. Az orosz hadügyi kormány hatvan millió rubelt fog háromszáz repülőgép beszerzésére fordítani. Eddig Oroszország egy bristoli gyárban nyolc kétfedeles, öt Farman-rendszerű és negyven egyfedeles Blériot-gépet vásárolt. Az egész aeroplán-flotta a jövő nyárra elkészül.

Eltűnt katonai aeroplán.

Sopron, március 30. A soproni helyőrséget néhány napelőtt hivatosan értesítették Bécsből, hogy március 29-én, azaz tegnap, délután négy órakor egy katonai aeroplán fog elindulni — Bécsből. Müller főhadnagy vezetésével, hogy Sopronba repüljön. Tegnap délután az aeroplán el is indult Bécsből és estefelé izgatottan várták Sopronban, hogy megérkezzék. A katonai gyakorlótérre kivonult a katonaság és ezenkívül négy automobil várta a főhadnagyot, hogy megérkezzék. Óra óra után mult el, de Müller főhadnagy azonban nem érkezett meg. Mikor besötétedett, Bécsből érdeklődtek telefonon Müller után, Sopronban azonban csak azt tudták mondani, hogy nem érkezett meg. Még ma sem tudják, hol szállt le Müller és atól tartanak, hogy valahol szerencsétlenül járt.

Álarcos vasuti rablók.

Róma, március 30. A szicíliai Castell Vetrane környékén álarcos banditák megállítottak egy expresszvonatot. Vésztelt adtak és a mozdonyvezető teljes erővel fékezett. A rablók revolvereket szegeztek a vasuti személyzetre és kirabolták a postakocsit, amelyben 190,000 lira volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj hentes.** Fialat tolvaj felett ítélték tegnap a kir. törvényszék. Mindössze 14 éves a fiu és Kun Istvánnak hívják. Azzal vádolta az ügyészség hogy egy kulccsal behatolt Klein Antal helybeli kereskedő üzletébe. Mielőtt a lopást elkövethette volna elfogták. A fiu a tárgyalás folyamán azt is elösmerte, hogy gazdája nevében 7 korona 64 fillért vett föl Weisz Adolttól és azt saját céljaira felhasználta Fialat korára való tekintettel a kir. törvényszék a beismerésben levő fiut próbára bocsátásra ítélte.

§ **Váltóhamisítás.** A debreceni kir. törvényszék tegnap 6 havi börtönbüntetéssel sújtotta Berkes Mátyás 56 éves tiszafüredi lakost. Berkes ugyanis a mult év március 31-én lejárt 195 koronás váltójára ráhamisította Tóth Pál tiszafüredi lakos nevét s a hamis váltót a tiszapolgári takarékpénztárnál leszámítottatta. A tárgyalás folyamán vádolta beismerte tettét, de az ítéletet megfelebbezte.

§ **Asszony a férje ellen.** Kóhn Sándor rovott multu vizsgálati fogságban levő kereskedelmi utazó fölött ítélték tegnap a kir. törvényszék. Kóhn ugyanis feleségétől már ré-

gebb idő óta különváltan él s felesége azzal vádolta, hogy az elválás alkalmával több darab női ruhaneműt vitt el magával. A tárgyalás folyamán vádolta tagadta tettét s azt vallotta, hogy csupán egy pár gyertyatartót vitt el. A kir. törvényszék Kóhn Sándort egy havi fogházra ítélte, mit azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett s így vádlottat azonnal szabadlábra helyezték.

KÖZGAZDÁSÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, március 30.

Az árak 50 kilogramonként

buza apr.	11'54—11'51.
buza máj.	11'34—11'33.
buza okt.	10'74—10'73.
rozs apr.	8'14—8'21.
rozs okt.	7'95—7'97.
zab apr.	8'57—8'60.
zab okt.	7'23—7'26.
tengeri máj. 1911.	5'58—5'61.
Tengeri juli 1911	5'76—5'78.

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 875—
Magyar hitelrészvény 862—

Nemzetközi Hálókocsi Társaság új vagonjai. A nemzetközi Hálókocsi Társaságot a közönség jogos felháborodása arra készítette, hogy régi rozoga kocsiját kicserélje. Az új vagonokat — hir szerint — hazai gyáraknál fogják megrendelni. Mindenesetre fontos, hogy a társaság elhatározása ne csak terv maradjon, hanem minél előbb meg is valósuljon.

Rendelet a mezei egerek irtásáról. Gazdakörben állandó a panasz az egérkárokról, a melyek az ország egyes vidékeiben érzékenyen súlytották a gazdákat. A tözsde is gyakran emlegetik azokat a károkat, amelyeket a mezei egerek okoztak. Végre a földmívelésügyi miniszterium is jónak látta, hogy intézkedjék ebben az irányban és röviddel ezelőtt körrendeletet adott ki, melyben arra való hivatkozással, hogy az egerek egy része áttelelt és így ismét előállhat a veszély, hogy elszaporodásuk nagy károkat okozva, fölhívja a miniszter a törvényhatóságokat, hassanak oda, hogy a gazdaközönség az irtásra és védekezésre vonatkozólag a mult év őszén a rovarani állomás igazgatójának közbejöttével s a törvényhatóságok megbízottjának részvételével megtartott tárgyalásokon szóbelileg és írásban megállapított utmutatások alapján a tavaszi idényben a mezei egerek (pockok) irtását el ne mulasszák. A rendelet nagyon üdvös, csak hogy talán egy kissé megkésett a figyelmeztetés, mert nemcsak várható a kár, hanem már be is állott.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Aztán szüre ujjába dugta a csóvát, és senkitől sem észrevétele lement a kerbe.

Ott azért is, hogy lába nyomát ne lássák, meg azért is, hogy valaki észre ne vegye, szorosán a kerítéshez lapulva, egyenesen Pozsárék szértnje felé tartott.

Oda érve megállt, hallgatódzott. Csak egy-egy elkésett holló károgását hallotta feje fölött.

Az egész vidék csendes volt. Lábujjhegyen oda sompolygott a közel álló petrencéhez, beledugta az eleven szentet a csóvába, azt meg jó mélyen beletömte a petrence tövébe, de úgy, hogy a levegő egy kicsit mégis átjárhatta, azután sietve távozott visszafelé, amerre jött, a kertek alatt, házába.

Folytatás.

Alapított 1901-ben.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája, Papirkereskedése
fényképészeti szaküzlete

DEBRECZEN, Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Telefon
330.

Elvállal és készít :

napi és hetilapokat, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, röpcédulákat és falragaszokat; üzleti könyveket, számlákat, cégnyomású levélpapir- és borítékokat, körleveleket, táblázatokat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és béli meghívókat, naptárakat, egyesületi és ügyvédi nyomtatványokat, táncrendeket, névjegyeket, vignettákat stb. stb. nyomtatványokat izléses kivitelben, pontos időre és **a legjutányosabb árszámítás mellett.**

DEBRECZEN ÉS ESTI HIRLAP

politikai napilapok kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árszámítás mellett
 Telefon 330. véteinek fel. Telefon 330.

Raktáron tart :

Hazai gyártmányú irodai papirokat, iskolai füzeteket, körzőket, vonalzókat, rajztömböket, rajzpapirokat; fekete-, anthracen-, másoló- és színes tintákat, fekete és különféle színű írónokat; töltőtollakat; tollszárazakat, tollhegyeket, closettpapirokat, papirlemezeket, iskolai táskákat, festőmintákat, emlékkönyveket, képes- és mesekönyveket, fénykép- és levelezőlap-albumokat, gomb- és tubus festékeket; **helybeli lát képes- és genre Levelező-lapokat.**

Legujabb divatu

Levélpapírok

10/10, 15/15, 25/25, 50/50-es csomagolásban és dobozokban **bámulatolcsó árakban.**

Üzleti könyvek, számla-tartók, másoló-könyvek

Elismert legolcsóbb beszerzési forrás!

Fényképező gépek,

fényérzékeny papírok és lemezek, előhívók, aranyfürdők
 és egyéb fényképészeti szerek és cikkek.

Amateur-kartonok

nagy választékban.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű báli bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EML villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

GYERMEK, NŐI ÉS FÉRFI HARISNYÁK lábszárvédők, keztük, trikó alsó ruhák le-szállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piacz-utca 9. 1)

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Egy concert cimbalom, harmonika és egy nagy konyha 2 sütővel jutányosan eladó. Mester-utca 36.

Ákácshálókarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályii-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Olcsó áron eladó egy alig használt 2 lóerejű gázmotor. Értekezni lehet a reform. főgim-názium igazgatójával.

Házmesternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánsként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petroszény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2.40, mézédesszilvalekvárnak 1.—, papírhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Rayonképviselők ügynökök és representabilis viszontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzióképes acquisi-teurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbilller-u. 10. Prospektusok ingyen.

Postakosár fajalma franko 2.50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

BUTOR Saját érdekében, mielőtt butorait beszerezné, tekintse meg óriási

raktárainkat. Állandóan **100-nál több háló-és ebédlő-berendezések, szalon-és bőrgarnitúrák, amerikai író-asztalok raktáron.**

WITTMAYER és TÁRSA
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Andrásy-ut 60. szám.
Mintatermek: Csengeri-utca 54. szám.
TELEFON 122—15.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Piac-utca 12 sz. (Stenczinger-ház) Telefon 330.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felül-mulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob és zsárában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő czégeknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszertárában. Földesen: WEISZ, MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

1992. v. k. sz.
1911.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 1945/2. 1910. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Hanke Lajos részére 603 korona 20 fillér tőke, ennek 1910. év március hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 54 korona 66 fillér perköltség erejéig 1910. évi december hó 17-én bíróság felülfoglalt és 1196 koronára becsült butorokból álló ingóságok **1911. évi április hó 20-án, délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és Bethlen-utca 13. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbbetígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi március hó 14.

Oláh Géza
bírói kiküldött.

TANTÁL-LÁMPA
a legjobb
fémszálas izzólámpa.

Árammegtakarítás kb. 60% Fehér fényel ég. Rázkódásoknak ellen áll. Igen tartós. Minden helyzetben kifogástalanul ég. Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Megrendelhető:

Magyar Siemens-Schuckert-Művek-nél
Bpest, V., Lipót-körút 5.

Eladó tanya

19 hold földdel

a Halápon.

Értekezhetni: Arany János utca 19. sz.

Balogh Kálmán mérnök-féle

olcsó falazat

korlátlan mennyiségben.

Felvilágosítást ad:

Dr. Hódy Béla ügyvéd-irodája,

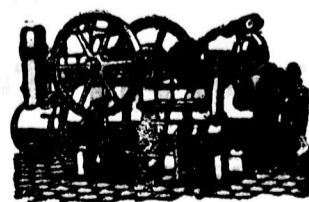
Piac-utca 77. szám.

Telefon 780.

Linaz 1909. aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU
Képviseletje:
Boros Artur önk. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
túlhevített gőzzel
működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmagbízhatóbb üzemgépjei.

Összesen 700 000 lóerőig